

Баєва О.І.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛІЗИНГУ

У вітчизняній та зарубіжній літературі поняття лізинг трактується досить широко. Складність відносин, які виникають у лізинговій діяльності, обумовлюють існування декількох точок зору на поняття лізингу.

Лізинг – це слово англійського походження, похідне від дієслова to lease – брати і здавати майно в тимчасове володіння і використання. В світовій практиці термін “лізинг” використовується для позначення різнотермінових підприємницьких операцій. В українській мові немає еквіваленту англійському терміну “лізинг”. Всі існуючі визначення лізингу не є вичерпними і не враховують всієї різноманітності прояву всієї складної системи лізингових відносин.

Сьогодні лізингом називають такі виробничі відносини, які відбуваються наступним чином: одна сторона (лізингоодержувач) звертається до другої (лізингодавця) з проханням придбати необхідне їй майно у третьої сторони (продавця). При цьому лізингоодержувач і лізингодавець укладають лізинговий договір, на основі якого лізингоодержувач вибирає продавця, що має необхідне йому майно, лізингодавець купує його собі у власність, а потім передає майно в користування лізингоодержувачу на умовах, що були зазначені в договорі. Таким чином, лізингові відносини оформляються, як правило, двома договорами: купівлі – продажу між продавцем і лізингодавцем і лізинговим договором – між лізингодавцем і лізингоодержувачем.

Відсутність глибоких теоретичних розробок з питань лізингу і складність лізингових відносин зумовлюють наявність у економістів різних точок зору на економічну суть та роль лізингу в підприємницькій діяльності.

В одних джерелах група економістів стверджує, що між лізингом і орендою немає ніякої різниці. Ототожнення понять оренди і лізингу допускається також у законодавчих і нормативних актах України. Це уявлення ґрунтується на підставі того, що до лізингової угоди завжди включаються оренда і орендні відносини, на відміну від інших складових лізингу, як обов'язковий елемент. Внаслідок цього, орендні і лізингові відносини у частині “брати і передавати майно у тимчасове користування” повністю збігаються.

Інші економісти висловлюють точку зору, згідно з якою договір оренди зі специфічними рисами (фінансова оренда), тобто лізинг, вважається однією з форм оренди. Деякі економісти досліджують лізинг як особливий вид інвестиційної діяльності.

Друге розуміння терміну “лізинг” пропонується в працях економістів, які вважають, що “лізинг поєднує в собі елементи оренди та кредитних зобов’язань...”. Існує точка зору, коли розглядають лізинг як специфічну форму фінансування через кредитні відносини.

Ряд економістів стверджують, що лізинг поєднує в собі елементи зовнішньо-торгівельних, кредитних і інвестиційних операцій, тобто зовні він схожий з кредитними відносинами та інвестиціями.

На нашу думку, лізинг – це вид підприємницької діяльності по інвестуванню тимчасово вільних або залучених фінансових коштів для придбання майна, яке за договором передається юридичним або фізичним особам за відповідну плату і по закінченню строку договору може бути викуплено або повернуто лізингодавцю.